

загальною до конкретного), потім послідовно оглядають одяг, тіло освідуваної особи.

Роль судово-медичного експерта також не слід недооцінювати. Основний метод огляду тіла людини – це просте спостереження, але для виявлення слідів, які не піддаються візуальному спостереженню (підшкірний крововилив, краплини крові чи сперми, татуювання, яке намагалися знищити та ін.), та для виявлення опіків, слідів від дугів чи інших хімічних речовин слід використовувати техніко-криміналістичні засоби, які здатні виявляти такі сліди та їх «засвічувати»[4,с.122].

Виявлені при освідуванні особливі прикмети, сліди злочину чи тілесні ушкодження повинні бути належним чином зафіксовані в протоколі слідчої дії для набуття ними значення доказів. Необхідно передусім точно, всебічно і об'єктивно описати всі дії, що проводилися слідчим та експертами, а також отримані результати. При виявленні тілесних ушкоджень чи особливих прикмет слід зафіксувати їх за допомогою фото- чи відеокамери, можна також їх намалювати. Якщо особливі прикмети чи тілесні ушкодження виявлені на ділянках тіла, що скриті одягом, то з етичних міркувань слід їх фотографувати, по можливості уникаючи обличчя освідуваної особи.

Отже, проведення освідування можна вважати позитивним при умові, якщо досягнута мета проведення слідчої (розшукової) дії – виявлені та зафіксовані сліди злочину, з'ясована інформація для висунення нових чи відхилення старих версій, отримані достатні відомості для подальшого ефективного розслідування кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел:

1. Біленчук П.Д., Гель А. П., Семаков Г. С. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів.-К. : МАУП, 2007. –с.488
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. // Голос України. — 2012. — с.126
3. Криміналістика: методичне забезпечення.-Навчальний посібник/ За ред. П.Д. Біленчука.-К.: «АТОПОЛЬ», 2010. -с.286
4. Чаплинський К. О. Тактика проведення окремих слідчих дій : [монографія] / Чаплинський К. О. — Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2006. -с.122.
5. Удалова Л. Д. Практикум з кримінального процесу : [навч. посіб.] / Удалова Л. Д., Рожнова В. В., Шпотаківська О. В. — К. : КНТ, 2010.

ДОСЛІДЖЕННЯ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ, КЛАСИФІКАЦІЯ

Жарко Яна Миколаївна, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: доцент кафедри кримінально-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Прокопенко Г.І.*

В Україні на даний час все більше вчиняються злочини, найпоширенішими з яких є вбивства, вчинені із застосуванням холодної зброї. В законодавстві нашої держави, на жаль, немає жодного закону, який би визначав, що належить до холодної зброї, її види, критерії оцінки та різновиди, які дозволені для обігу в країні, а які заборонено для реалізації населенню.

Визначення поняття холодної зброї дається в «Методиці криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів», прийнятою Міністерством внутрішніх справ та Міністерством юстиції України від 15 січня 1999 року. Згідно даної Методики холодною зброєю визнаються предмети та пристрої, конструктивно призначені та за своїми властивостями придатні для неодноразового завдання тілесних ушкоджень, для яких заснована на використанні м'язової сили людини [1, с. 1].

Протягом багатьох років науковці намагалися визначити основні ознаки та класифікувати холодну зброю. Зокрема, Скрингюнк М.І. виділяє такі три ознаки холодної зброї, які є характерними для всіх видів:

- матеріал виготовлення холодної зброї;
- розміри холодної зброї;
- конструктивні особливості холодної зброї [3, с. 206].

Методика криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів передбачає таку класифікацію холодної зброї:

1. За конструкцією та способом нанесення тілесних ушкоджень розподіляється на: зброю безпосередньої дії (клинкову, не клинкову, комбіновану) та зброю опосередкованої дії (метальну).

2. Виділяють такі види холодної зброї: бойова, мисливська й кримінальна [1, с. 2].

Криміналістична експертиза холодної зброї, як правило, проводиться у тих випадках, коли вилучені предмети виготовлені саморобним способом і не мають чітко визначених ознак холодної зброї. Належність до холодної зброї предметів, виготовлених заводським способом (армійських багнетів, кортиків, шабел, мисливських ножів тощо), може бути встановлена за заводськими клеймами та маркувальними позначеннями без проведення криміналістичної експертизи – шляхом слідчого огляду. Якщо ж для розслідуваного кримінального провадження має значення походження холодної зброї заводського виготовлення, криміналістична експертиза може визначити, до якого виду холодної зброї за штатом належить даний багнет, у якій спосіб виготовлено ніж, тощо.

До холодної зброї належать знаряддя і пристосування, які відповідають стандартним зразкам або історично виробленим типам, або незвичні предмети, що спричиняють колючий, ріжучий, рубаючий, ударний або роздроблюючий ефект і призначені для нападу та активного захисту.

Криміналістичною експертизою холодної зброї вирішуються такі питання:

- 1) Чи є предмет, вилучений у підозрюваного, холодною зброєю?
- 2) До якого виду холодної зброї належить ніж (кинджал, кастет, булава тощо), вилучений у підозрюваного?
- 3) Яким способом (заводським чи саморобним) виготовлено ніж (кинджал, кастет, булава тощо), вилучений у підозрюваного?
- 4) Чи є предмет, вилучений у даної особи, заготовкою холодної зброї?
- 5) Чи виготовлено наданий на дослідження предмет із спортивної або бойової зброї певного типу (спортивної шпаги, бойової шаблі)?
- 6) Чи піддавався переробці ніж (або інший предмет), вилучений у підозрюваного?
- 7) Чи використовувалися дані інструменти для виготовлення даної холодної зброї?
- 8) Чи перебувала дана холодна зброя постійно у наданому на дослідження чохла?

Сліди дії холодної зброї на тілі людини і одязі досліджуються судово-медичною експертизою, сліди її дії на інших об'єктах – трасологічною експертизою з виконанням методик ототожнення об'єктів за статичними (натискування, удари) та динамічними (ковзання) слідами [3, с. 215].

Дослідження холодної зброї має важливе значення, оскільки від широкого та тактично грамотного використання спеціальних знань експертом при дослідженні холодної зброї залежить ефективність розкриття та розслідування злочинів.

Список використаних джерел:

1. Методика криміналістичного дослідження холодної зброї та конструктивно схожих з нею виробів. Затверджена рішенням розширеного засідання секції НКМР міністерства юстиції України з проблем трасології та судової балістики із залученням членів Координаційної ради з питань судової експертизи. Протокол від 15.01.1999 року.
2. Кофанов А. В. Криміналістика: питання та відповіді / Кофанов А. В., Кобилянський О. Л., Кузьмичов Я. В. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.
3. Скригнюк Микола Іванович Криміналістика / Скригнюк М. І. – К.: Атіка, 2005. – 496 с.

РОЗВИТОК КРИМІНАЛІСТИКИ В УКРАЇНІ

Гуцал Ярослав Іванович, студент навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри кримінально-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ *Мацішин В.С.*

Не можна сказати точно, коли саме виникла криміналістика, але можна сказати що вона знайшла своє місце тоді, коли була необхідність вирішення проблем ефективної боротьби зі злочинністю.